

We kunnen het!

Het klimaatbeleid en de verduurzaming van de energievoorziening in Nederland beginnen langzaam maar zeker vorm te krijgen. Steeds meer wordt het gevoel van urgentie zichtbaar in beleid en uitvoering. Tegelijkertijd wordt duidelijk dat we onze doelstellingen, die niet echt ambitieus zijn, niet gaan halen.

Urgenda gooide de knuppel in het hoenderhok door de staat voor het gerecht te dagen en kreeg gelijk. We doen in Nederland niet genoeg om de uitstoot van broeikasgassen te minderen. De conclusie van de rechtbank, dat de staat hierin een grote verantwoordelijkheid draagt, was wereldnieuws.

Het Nationaal energieakkoord en het Klimaatakkoord van Parijs zijn belangrijke mijlpalen op weg naar een duurzame energievoorziening. Toch zijn deze nog volstrekt ontoereikend om te kunnen voldoen aan het vonnis in de door Urgenda aangebrachte klimaatzaak.

Steevast krijgen we van de fossiele energiesector te horen dat we voorlopig niet zonder hen kunnen. We krijgen schrikwekkende berekeningen te zien van de torenhoge kosten die de transitie naar een duurzame energievoorziening met zich mee zou brengen. Ondertussen pruttelt onze samenleving door op kolenstook-met-biomassa en hebben we sjoemelsoftware in onze dieselmotoren.

Maar... moet het echt zo moeizaam? Kunnen we echt niet beter in een progressief en rijk Nederland boordevol technische kennis over wind en zon? Wij Nederlanders zijn zuinig en staan graag bekend als de kooplui van de wereld. Toch laten we kansen liggen om een prominente rol te spelen in de economie van morgen. In Duitsland is de duurzame-energiesector een belangrijke banenmotor. Naar verwachting zal het belang ervan de traditioneel grote Duitse auto-industrie over enkele jaren overstijgen.

Waarom gaat het in Nederland zo stroef? In 1996 werd de Regulerende Energie Belasting (REB) ingevoerd. Doel hiervan was de vergroening van het Nederlandse belastingstelsel. De REB zou een stimulans moeten zijn voor energiezuinig gedrag. Helaas werkt het systeem averechts. Naarmate je meer verbruikt, ga je minder belasting betalen. Hierdoor werkt het verlaagde tarief van de REB voor grootverbruik als subsidie op fossiele brandstoffen. Daardoor is het een rem op investeringen in duurzame energie. Grootverbruikers in het bedrijfsleven, maar zeker ook bij de (semi-)overheid, missen hierdoor een financiële prikkel om over te schakelen naar duurzame energie. Een raad van bestuur van bij voorbeeld een ziekenhuis of een school kan het zich nu eenmaal niet veroorloven om in zonnepanelen of een windmolen te investeren als het financiële rendement als gevolg van het lage energiebelastingtarief achterblijft. De lage tarieven voor de industrie worden vaak als noodzakelijk gezien om de concurrentiepositie van bedrijven niet aan te tasten. Energiebelasting werkt zo als verkapt subsidie voor de industriële sector. Het mes zou aan twee kanten kunnen snijden als de ondersteuning van het bedrijfsleven wordt losgekoppeld van het energieverbruik. Dan kan de industrie gaan investeren in een steeds goedkoper wordende duurzame energievoorziening, waarvoor zij ook nog eens de beloning via de Energie Investerings Afrekk opstrijkt.

Particuliere initiatieven voor wind- of zonne-energieprojecten doorlopen telkens weer een moeizaam traject van het verkrijgen van draagvlak tot een gevecht met de belastingdienst over de toepasbaarheid van stimuleringsregelingen. De postcoderoosregeling is een rem op ontwikkelingen in de dunbevolkte grensregio's waar nog zoveel ruimte en ambitie is. Kijk naar Denemarken!

Ook op het gebied van de mobiliteit wil het nog niet echt lukken. Natuurlijk, je ziet steeds meer elektrische auto's op de weg. Maar tegelijkertijd zie je ook steeds meer grote, brandstof slurpende SUV's met zichtbare minachting voor het milieu voorbij stuiven. Rekening rijden met speciale tarieven voor deze buitencategorie auto's legt de rekening daar neer waar die hoort. De vervuiler betaalt en de ernstige vervuiler betaalt fors. Tegelijkertijd zullen we ook meer moeten investeren in de bruikbaarheid van het openbaar vervoer. Buiten de Randstad is woon-werkverkeer met het openbaar vervoer vaak gewoon niet mogelijk. Dit moet echt beter op weg naar werkelijke duurzaamheid.

Al met al is er in de huidige kabinetsperiode gewerkt aan een begin van een serieus klimaatbeleid. We lopen nog steeds achter, maar het gaat iets beter. Een sociaaldemocratische partij met toekomstvisie als onze PvdA kan en moet de komende periode inzetten op vervanging van de systemen die nu verduurzaming en vergroening van onze samenleving blokkeren.

We moeten het. We kunnen het. Dus waarom doen we het niet gewoon?

Luc Brouwers